

atomtærsklen, dvs. mindske risikoen for, at atomvåben tages i brug, eller i hvert fald udskyde anvendelsen af atomvåben.

Dette har også ført til teorien om, at den konventionelle oprustning skulle kunne gøre det muligt at undgå såkaldt »tidlig førstebrug« af atomvåben.

Dyvig-rapporten slår klart til lyd for denne tankegang. På side 77 i rapporten siges det, at et skridt på vejen til en aftale om afkald på førstebrug af atomvåben »ville være en ensidig konventionel styrkelse« af NATO »med det formål at undgå tidlig anvendelse af atomvåben. Sådanne bestræbelser på at hæve atomtærsklen er allerede under overvejelse i NATO«.

Nu er dette forsøg på at sammenkæde spørgsmålet om førstebrug og spørgsmålet om den såkaldt konventionelle balance helt uacceptabelt alene af den grund, at man kan ikke forhandle om adgangen til at begå en sådan forbrydelse, som brugen af atomvåben vil være. Forslagsstillerne kan under ingen omstændigheder acceptere, at et løfte om ikke at begå denne forbrydelse skal gøres betinget af andre krav opfyldelse.

Men hertil kommer, at teorien om, at et styrket konventionelt forsvar skulle mindske risikoen for anvendelse af atomvåben, er særdeles tvivlsom.

For det første er der en oplagt risiko for, at vestlig konventionel oprustning vil blive mødt med tilsvarende oprustning i Øst, og at det hele altså udmunder i et nyt oprustningskapløb på konventionelle våben sideløbende med den atomare oprustning.

For det andet tyder alt på, at den nuværende vestlige konventionelle oprustning øger – og ikke mindsker – faren for krig og dermed i sidste ende faren for atomkrig, for ingen tror vel på, at en krig vil kunne begrænses.

Indførelsen af en mangfoldighed af nye højteknologiske og avancerede konventionelle våben og udviklingen af nye militære doktriner byggende på anvendelsen af disse våben øger risikoen for krig.

Dette gælder i ganske særlig grad med hensyn til USAs konventionelle oprustning, hvor brugen af de nye våbentyper skal ses i sammenhæng med Airland Battle-doktrinen og dennes konkrete udmøntning i Field Manual 100-5, der er gældende for de amerikanske hærstyrker, og hvor der forudses en tidlig anvendelse af såvel konventionelle som atomare og kemiske våben på den såkaldt integrerede slagmark.

Men det vil også være resultatet af den oprustning, som planlægges i NATO i forbindelse med

udviklingen af FOFA-doktrinen, der bl.a. bygger på brugen af »dybe slag«.

I den forbindelse kan forslagsstillerne helt tilslutte sig Lasse Budtz' udtalelser i folketinget den 22. marts 1984:

»Hvis Vesten vil ramme modparten med såkaldte dybe slag efter et angreb, vil modparten formentlig meget hurtigt beslutte sig til at gøre nøjagtig det samme. Med stærkt avancerede konventionelle våben, f.eks. nye, meget træfsikre missiler med konventionelle sprænghoveder, vil ødelæggelserne kunne blive af et sådant omfang, at den angrebne part hurtigt vil blive fristet til at bruge kernevåben. Og hvordan skal man i øvrigt kunne kontrollere med sine observationssystemer, om det angreb, der nærmer sig, har konventionelle eller atomare sprænghoveder?« (Se Folketingstidende 1983-84, 2. samling, forhandlingerne sp. 2748).

Danmarks stemmeafgivning på FN-generalforsamlingen

I november 1984 gik regeringen fra passivitet over til direkte at modarbejde det pålæg, folketinget den 3. maj 1984 havde givet regeringen. På trods af et klart råd fra et flertal i det udenrigspolitiske nævn besluttede regeringen, at Danmark skulle stemme imod et resolutionsforslag om nej til førstebrug af atomvåben.

Ikke alene modarbejdede regeringen dermed direkte bestræbelserne for at få gennemført en aftale om forbud mod førstebrug af atomvåben, men det forhold, at regeringen ikke i den efterfølgende forespørgselsdebat blev pålagt at ændre Danmarks stemmeafgivning ved den endelige afstemning i FN-generalforsamlingen, inderbar desforuden en svækkelse af det udenrigspolitiske nævns stilling og en svækkelse af den i forvejen utilstrækkelige parlamentariske kontrol med udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Socialdemokratiets ordfører, Lasse Budtz, sagde i folketinget den 7. december 1984, at socialdemokratiet ikke ønskede et folketingsvalg på spørgsmålet om FN-resolutionen, bl.a. fordi denne resolution ikke var helt tilfredsstillende formuleret og bl.a. manglede en direkte opfordring til forhandlinger mellem NATO og Warszawa-pagten, »og disse to pagter må selvsagt inddrages i forhandlingerne om et internationalt forbud mod førstegangsb brug« (Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 3473).

Senere i samme debat gentog den socialdemokratiske ordfører, at netop de to pagter må direkte